

Richtlijnen effectrapport Omgevingsplan Flevoland (2^e fase):

Locaties voor woningbouw en bedrijvigheid

Vastgesteld door:
Gedeputeerde Staten van Flevoland
9 november 1999

1. Inleiding

In januari 1998 heeft het College van Gedeputeerde Staten van Flevoland de discussienota "Toekomst op goede gronden" openbaar gemaakt. Deze discussienota vormde een eerste stap in een proces dat moet leiden tot een Omgevingsplan Flevoland 2000-2004. Het Omgevingsplan zal de huidige provinciale plannen Streekplan, Milieubeleidsplan en Waterhuishoudingsplan vervangen en tevens de hoofdlijnen van het sociaal en economisch beleid bevatten.

Het Omgevingsplan is mede een ruimtelijke plan waarin onder meer locaties worden aangewezen voor woningbouw en bedrijvigheid. Dientengevolge moet volgens het Besluit milieueffectrapportage 1994 bij de voorbereiding van het plan een milieueffectrapport (MER) worden gemaakt. Een MER is een hulpmiddel bij de besluitvorming, dat inzicht biedt in de milieugevolgen van de mogelijke locaties. Aangezien het Omgevingsplan een integratie zal zijn van sociaal, economische, ruimtelijk, water- en milieubeleid, bestaat bij de voorbereiding van de te maken keuzen behoefte aan een samenhangend overzicht van alle effecten, niet alleen milieueffecten. Daarom spreekt de provincie Flevoland liever van een Effectrapport dan van een MER. Uiteraard moet worden voldaan aan alle eisen die de Wet milieubeheer aan een milieueffectrapportage stelt.

Het Omgevingsplan wordt in twee fasen tot stand gebracht. In januari 1999 hebben Provinciale Staten de Ontwikkelingsvisie Flevoland 2030 vastgesteld, waarin voor de periode tot 2030 de hoofdlijnen voor de gewenste verdere ontwikkeling en het beheer van de provincie worden geschetst. Bij de voorbereiding van deze visie is tevens de eerste fase van het effectrapport tot stand gebracht ("Effectrapport stedelijke ontwikkeling Flevoland"; september 1998). Hierin is inzicht gegeven in de effecten van mogelijke verstedelijkingsmodellen in de periode tot 2030: de modellen "Suburbaan", "Compacte Stad", "Stedelijk Netwerk" en een "Meest Milieuvriendelijk Alternatief". De ontwerpvisie en het bijbehorende effectrapport hebben in het najaar van 1998 gezamenlijk ter visie gelezen.

In de tweede fase van het planproces wordt de lange termijnvisie geconcretiseerd en uitgewerkt voor de periode tot 2015. In februari 2000 zal het resultaat hiervan als ontwerp Omgevingsplan openbaar worden gemaakt. Hierin worden concrete locaties voor woningbouw en bedrijvigheid aangewezen. Bij de voorbereiding van dit ontwerp Omgevingsplan wordt de tweede fase van het effectrapport gemaakt, waarin voor de zes grootste kernen van Flevoland de effecten van mogelijke locaties voor woningbouw en bedrijvigheid worden beschreven en vergeleken.

De eerste en de tweede fase van de effectrapportage gezamenlijk moeten voldoen aan de eisen die de Wet milieubeheer aan een milieueffectrapport(age) stelt, en niet ieder deel afzonderlijk, zoals ook de beide fasen van het omgevingsplanproces gezamenlijk leiden tot een Omgevingsplan. De Wet milieubeheer kent geen specifieke bepalingen voor een gefaseerde m.e.r.-procedure, maar biedt daarvoor wel de ruimte. In maart 1998 is een startnotitie ter visie gelegd, als eerste stap in de formele procedure die moet leiden tot (beide fasen van) het effectrapport. Mede op basis van de ontvangen reacties hebben Gedeputeerde Staten van Flevoland in augustus 1998 richtlijnen voor de eerste fase van de effectrapportage vastgesteld. In deze richtlijnen is aangegeven welke inhoud het effectrapport eerste fase moet hebben. Op basis van deze richtlijnen kon een ieder de volledigheid van het effectrapport eerste fase beoordelen.

In de richtlijnen voor de eerste fase hebben Gedeputeerde Staten van Flevoland aangegeven dat, mede op basis van de reacties naar aanleiding van de ontwerpvisie en het effectrapport eerste fase, de richtlijnen voor de tweede fase van het effectrapport zullen worden vastgesteld. Daarbij worden ook de reacties betrokken die naar aanleiding van de startnotitie zijn ontvangen (zie de bijlage bij de richtlijnen voor de eerste fase). De gedachten over de gewenste inhoud van het effectrapport tweede fase hebben gaandeweg het planproces meer vorm gekregen, mede doordat het proces in voortdurende wisselwerking met onder meer de gemeenten plaatsvindt. Daarom is ervoor gekozen de richtlijnen voor het effectrapport tweede fase pas in een laat stadium vast te stellen. Deze richtlijnen vormen voor een ieder het kader voor de beoordeling van de volledigheid van het effectrapport. Artikel 7.10 van de

Wet milieubeheer bevat de minimumeisen voor een MER. De onderstaande richtlijnen moeten worden beschouwd als een aanvulling op c.q. verduidelijking bij deze minimumeisen.

2. Doelstelling

Een MER bevat ten minste "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd" (artikel 7.10, eerste lid, onder a, van de Wet milieubeheer)

In de Ontwikkelingsvisie Flevoland 2030 is de gewenste ontwikkeling van de provincie op langere termijn geschetst. De hoofdlijnen zijn tot stand gekomen op basis van een intensieve dialoog met mede overheden, maatschappelijke organisaties en de inwoners van Flevoland. De lange termijnvisie geeft richting aan het beleid voor de korte en middellange termijn. In het ontwerp Omgevingsplan worden de locaties voor woningbouw en bedrijvigheid aangewezen, waarvan de realisatie vóór 2105 zal starten. De keuzes die voor de periode tot 2015 moeten worden gemaakt, behelzen echter meer dan een fasering (welke locaties zijn vóór en welke ná 2015 aan de orde). Ten opzichte van de Ontwikkelingsvisie is daarnaast een verdere kwantificering van de behoefte aan woningen en bedrijventerreinen nodig, alsmede een nadere begrenzing en detaillering van de benodigde locaties.

In het effectrapport wordt voor de kernen Emmeloord, Urk, Dronten, Lelystad, Zeewolde en Almere de planningsopgave voor aantallen woningen en hectares bedrijventerreinen beschreven en toegelicht. Omdat flexibiliteit in deze opgave gewenst is, zal bij deze kernen een minimum- en een maximumvariant worden beschreven en toegelicht.

3. Beoordelingskader

Een MER bevat ten minste "een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven" (artikel 7.10, eerste lid, onder c, van de Wet milieubeheer).

Een MER bevat ten minste "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen" (artikel 7.10, eerste lid, onder d, van de Wet milieubeheer).

Het effectrapport is een hulpmiddel bij de voorbereiding van het Omgevingsplan Flevoland. In het Omgevingsplan wordt rekening gehouden met een groot aantal (vooral ruimtelijke) besluiten dat reeds is genomen. Immers, locaties waarvoor reeds een bestemmingsplan is vastgesteld en goedgekeurd, staan niet meer ter discussie. In het effectrapport wordt beschreven en toegelicht welke locaties niet meer ter discussie staan en welke besluiten daaraan ten grondslag liggen. Waar nodig wordt aandacht besteed aan andere eerder genomen besluiten die van invloed zijn op de beoordeling van mogelijke locaties. Aangegeven wordt over welke locaties voor woningbouw en bedrijvigheid in het Omgevingsplan wel een besluit moet worden genomen. In beginsel zullen alle locaties waarvan de realisatie vóór 2015 zal starten concreet worden aangewezen. In enkele gevallen zal echter, vanwege bestaande onzekerheden, worden volstaan met de aanduiding van een globale ontwikkelingsrichting. Die gevallen zullen in het effectrapport worden toegelicht.

Het effectrapport richt zich uitsluitend op de keuze van locaties voor woningbouw en bedrijvigheid. Dit zijn de besluiten die het Omgevingsplan volgens het Besluit milieueffectrapportage 1994 m.e.r.-plichtig maken. Daarnaast bevat het Omgevingsplan tal van andere beleidskeuzen. Deze zullen echter niet de mate van concreetheid hebben die dergelijke keuzen m.e.r.-plichtig maken. Als voorbeeld kan het tracé van de Hanzespoorlijn dienen. Reeds in het in 1993 vastgestelde Streekplan Flevoland stond een reservering van een voorkeurstracé voor deze railverbinding aangegeven. In het Omgevingsplan zal deze tracéreservering gehandhaafd blijven. Echter, de formele tracévaststelling geschiedt conform de Tracéwet door de Minister van Verkeer en Waterstaat. Op dit moment wordt bij de voorbereiding van deze tracévaststelling een MER opgesteld. De reservering in het Omgevingsplan is indicatief.

Indien de Minister van Verkeer en Waterstaat, mede op basis van het MER, voor een ander tracé kiest, zal het Omgevingsplan gewijzigd moeten worden. In het Omgevingsplan vinden derhalve geen tracévaststellingen plaats. In het effectrapport wordt dan ook geen aandacht besteed aan de effecten van mogelijke tracévarianten van (spoor-)wegen. Wel worden in het effectrapport locaties voor woningbouw en bedrijvigheid beoordeeld op bereikbaarheid, de mate waarin zij de behoefte aan nieuwe infrastructuur oproepen en - andersom - de beperkingen die bestaande of nieuwe infrastructuur en daarmee gepaard gaande hinder aan locaties kunnen opleggen.

Een algemene beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling daarvan wordt gegeven in het "Milieuprofiel Flevoland 1999" dat, evenals het effectrapport, als bijlage bij het ontwerp Omgevingsplan zal worden gevoegd. Om dubbel werk te voorkomen, zal deze informatie niet in het effectrapport worden herhaald. Voor zover nodig voor de beoordeling van locaties, bevat het effectrapport in aanvulling op het milieuprofiel locatiespecifieke informatie over een aantal aspecten, zoals de aanwezigheid van bijzondere milieukwaliteiten (bv. archeologische waarden, milieubeschermingsgebieden, verwachte bodemdaling, watersystemen).

De mogelijke locaties voor woningbouw en bedrijvigheid worden in het effectrapport beoordeeld op de waarden die van provinciaal belang zijn. Deze waarden vormen tezamen een provinciaal raamwerk. Van het provinciaal raamwerk maken in ieder geval de volgende aspecten onderdeel uit:

- Ruimtelijke hoofdstructuur;
- Landschap;
- Provinciale ecologische hoofdstructuur;
- Recreatie;
- Watersysteembenadering;
- Infrastructuur en mobiliteit;
- Bijzondere milieukwaliteiten, waaronder milieubeschermingsgebieden;
- Archeologische waarden;
- Te verwachten bodemdaling in relatie tot de behoefte aan ophoogzand.

De relatie tussen het provinciaal raamwerk en de beoordeling van locaties voor woningbouw en bedrijvigheid wordt in het effectrapport beschreven. Vervolgens wordt per kern het raamwerk per kern nader toegelicht. De beschrijving van het provinciaal raamwerk is op een zodanig niveau dat zij een beoordeling van afzonderlijke locaties vanuit dit provinciale raamwerk mogelijk maakt. In de bijlage bij deze richtlijnen wordt een aantal aspecten verder uitgewerkt.

Naast de aspecten die tezamen een provinciaal raamwerk vormen, wordt in het effectrapport aandacht besteed aan enkele algemene aspecten, die minder of zelfs niet locatiegebonden zijn. Denk hierbij aan:

- Werkgelegenheid
- Woningvoorraad;
- Voorzieningenniveau;
- Verlies aan landbouwareaal;
- Duurzame stedenbouw en duurzame bedrijventerreinen;
- Algemene milieukwaliteiten.

Ook van deze aspecten wordt beschreven wat de relatie is met de beoordeling van locaties voor woningbouw en bedrijvigheid. Het gaat hier echter meer om het aanreiken aan de gemeenten van aandachtspunten voor het vervolg dan om een provinciaal raamwerk voor de beoordeling en de keuze van locaties.

4. Voorgenomen activiteit en alternatieven

Een MER bevat ten minste "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven" (artikel 7.10, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer).

Voor de zes genoemde kernen wordt een inventarisatie gemaakt en toegelicht van locaties die in de periode tot 2015 redelijkerwijs voor woningbouw en bedrijvigheid in aanmerking komen. Voor zover het vigerend beleid daarvoor handvatten biedt, wordt een onderscheid gemaakt tussen locaties die in de minimum- en de maximumvariant in aanmerking komen en locaties die als zoekrichting voor de langere termijn (na 2015) worden beschouwd. De effectrapportage kan uiteraard aanleiding zijn voor wijzigingen in dit onderscheid.

5. Beoordeling en vergelijking mogelijke locaties

"Een MER bevat ten minste "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven" (artikel 7.10, eerste lid, onder e, van de Wet milieubeheer).

Een MER bevat ten minste "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven" (artikel 7.10, eerste lid, onder f, van de Wet milieubeheer).

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu zoveel mogelijk worden beperkt" (artikel 7.10, derde lid, van de Wet milieubeheer).

Zoals hiervoor reeds is beschreven, vindt de beoordeling van de effecten van de mogelijke locaties plaats aan de hand van het provinciaal raamwerk. Daarnaast wordt aandacht besteed aan een aantal andere, minder of niet locatiegebonden aspecten. De beoordeling vindt per kern plaats. Omdat voor de meeste locaties een uitwerking van de inrichting van locaties nog door gemeenten moet plaatsvinden, kan een beoordeling slechts op hoofdlijnen plaatsvinden:

- + = de locatie scoort relatief gunstig op het betreffende aspect;
- 0 = de locatie scoort neutraal c.q. kan niet worden beoordeeld op het betreffende aspect;
- = de locatie scoort ongunstig op het betreffende aspect.

Mengvormen (bv. 0/+) zijn mogelijk. In alle gevallen geldt dat de motivering van de beoordeling belangrijker is dan de 'score'. Waar mogelijk wordt aangegeven welke mogelijkheden aanwezig zijn om negatieve effecten te vermijden, te beperken of te compenseren. De effecten die geheel of met name door de wijze van inrichting worden bepaald (en dus op dit moment nog onbekend zijn), maken geen onderdeel uit van het provinciaal raamwerk. Aan deze mogelijkheden wordt wel aandacht besteed, zowel in algemene zin als voor specifieke locaties.

Op basis van de beoordeling en vergelijking van de locaties aan de hand van het provinciaal raamwerk, wordt per kern bepaald wat het meest milieuvriendelijke alternatief is. Aangegeven wordt aan welke aspecten uit het provinciaal raamwerk bij de bepaling van dit alternatief het meeste gewicht is toegekend.

6. Keuze uit alternatieven

"De motivering van een besluit (...) vermeldt in ieder geval:

- a. *de wijze waarop rekening is gehouden met de in het milieueffectrapport beschreven gevolgen voor het milieu van de activiteit waarop het besluit betrekking heeft;*
- b. *hetgeen is overwogen omtrent de in het milieueffectrapport beschreven alternatieven;*
- c. *hetgeen is overwogen omtrent de (...) ter zake van het milieueffectrapport ingebrachte opmerkingen en adviezen"* (artikel 7.37, eerste lid, van de Wet milieubeheer).

De keuze uit de alternatieven vindt plaats in het (ontwerp) Omgevingsplan en op de daarin opgenomen plankaart. In het effectrapport zal deze keuze worden toegelicht. Het effectrapport wordt als bijlage bij het ontwerp Omgevingsplan ter visie gelegd. Naar aanleiding van de opmerkingen en adviezen die ter zake van deze documenten worden ingebracht, zal een reactienota worden gemaakt. Vervolgens wordt het Omgevingsplan in september 2000 ter vaststelling aan Provinciale Staten van Flevoland aangeboden.

In de Ontwikkelingsvisie Flevoland 2030 is de hoofdlijn voor de gewenste ontwikkeling van de provincie tot 2030 geschetst. De Ontwikkelingskaart 2030 geeft een ruimtelijk beeld bij deze ontwikkeling. Mede op basis van het effectrapport tweede fase worden locaties voor woningbouw en bedrijvigheid aangewezen, waarvan de start van de realisatie vóór 2015 wordt voorzien. Deze uitwerking geeft een duidelijker beeld van het ruimtebeslag dat voor de periode tot 2030 wordt voorzien. In het effectrapport wordt aandacht besteed aan de consequenties van de keuze uit de alternatieven uit het effectrapport tweede fase voor de Ontwikkelingskaart 2030. De plankaart die onderdeel uitmaakt van het Omgevingsplan, zal een actualisatie van de Ontwikkelingskaart 2030 bevatten.

7. Leemten in kennis

Een MER bevat ten minste "een overzicht van de leemten in kennis in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens" (artikel 7.10, eerste lid, onder g, van de Wet milieubeheer).

Op verschillende plaatsen in het effectrapport komen beperkingen aan de orde die de leemten in beschikbare kennis met zich mee brengen. Voor een deel gaat het om leemten die bijvoorbeeld al zijn geconstateerd in de milieuverkenning en de watersysteemverkenning. Voor een ander deel gaat het om leemten die samenhangen met het stadium waarin dit effectrapport wordt opgesteld, voorafgaand aan het opstellen van inrichtingsplannen door gemeenten. Voorts bestaan leemten die te maken hebben met lopende of nog te starten besluitvormingsprocessen, waardoor de komende jaren meer duidelijkheid zal ontstaan. Denk aan de tracés van de Hanzelijn en de Zuiderzeelijn. In het effectrapport wordt een overzicht gegeven van enkele leemten die met name van invloed zijn geweest op de keuzes die in het ontwerp Omgevingsplan zijn gemaakt.

Bijlage

In paragraaf 3 van de richtlijnen zijn de aspecten genoemd die onderdeel uitmaken van het provinciaal raamwerk. Hieronder worden voor een aantal van deze aspecten uitgewerkt welke onderwerpen bij de beschrijving van die aspecten in het effectrapport aan de orde komen.

Landschap

Het provinciaal beleid ten aanzien van landschap is vastgelegd in de Nota Natuur en Landschap (1999). In het effectrapport wordt aandacht besteed aan de karakteristieken van de drie polders en de daarin gelegen kernen. De verschillende locaties worden vanuit dit kader beoordeeld.

Natuur

Ook het provinciaal beleid ten aanzien van natuur is vastgelegd in de Nota Natuur en Landschap (1999). Hierin is de provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS) vastgelegd, inclusief ecologische verbindingen. In het effectrapport worden locaties niet alleen beoordeeld op hun mogelijke invloed op de vastgestelde PEHS, maar ook op de mogelijkheden die realisatie van deze locaties biedt voor versterking van ervan.

Recreatie

Waar in het effectrapport 1^e fase de aandacht nog vooral gericht was op recreatiemogelijkheden buiten de stedelijke gebieden, zal in het effectrapport 2^e fase vooral worden gekeken naar het recreatief uitloopgebied in de directe omgeving van woongebieden. Hierbij wordt ook aan het centrumgebied een recreatieve functie toegedicht. Locaties worden beoordeeld op hun ligging ten opzichte van recreatiegebieden, op de mate waarin zij bestaande recreatieve structuren aantasten en (indicatief) op mogelijkheden die zij bieden om deze structuren te versterken. In de beoordeling wordt een onderscheid gemaakt tussen woonlocaties en werklocaties.

Watersystemen

In het effectrapport wordt aandacht besteed aan de kenmerken van de watersystemen waarin mogelijk locaties liggen. Hierbij komen onder meer de volgende aspecten aan de orde: kweldruk; mogelijkheden voor kwelreductie; grondwaterkwaliteit (ijzer; chloride; ammonium); oppervlaktewaterkwaliteit; potenties voor bijzondere waternatuur; infiltratiecapaciteit van de bodem; positionering van locaties binnen het watersysteem (bv. zoekgebied voor waterberging; ligging aan wateraanvoer-routes; onderbemalingsgebied); ligging ten opzichte van andere functies (bv. natuur-, landbouw- of stedelijke gebieden). Locaties worden (samengevat) beoordeeld op hun potenties voor waterrijk stedelijk gebied.

Infrastructuur en mobiliteit

Locaties worden beoordeeld op drie aspecten:

- is aanpassing van het provinciaal wegennet noodzakelijk? Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de eventuele gevolgen voor omrijafstanden.
- is ontsluiting via het openbaar vervoer binnen loopafstand (800 m) aanwezig?
- Zijn het centrumgebied en belangrijke werklocaties binnen fietsafstand (7 km) te bereiken?

Op basis van de verkeersprognoses in het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (1999) wordt aangegeven of capaciteitsproblemen worden verwacht.

Bijzondere milieukwaliteiten

In het effectrapport wordt aandacht besteed aan de milieubeschermingsgebieden voor grondwater en voor bodem en aan de beperkingen die deze gebieden opleggen aan vormen van verstedelijking. In aanvulling op de milieubeschermingsgebieden wordt aandacht besteed aan de aanwezigheid van voorraden zand. Hoewel primaire ontgroningen in het binnendijkse gebied van Flevoland niet zijn toegestaan, verdient het aanbeveling winbare voorraden voor de toekomst te beschermen.

Archeologische waarden

Op basis van de Archeologische Monumentenkaart Flevoland (AMK), de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) en de Bodemkundige Code en Profielenkaart (BCP) wordt per locatie inzicht gegeven in de aanwezigheid van archeologische waarden (incl. verwachtingen). Voorts worden aanwijzingen gegeven voor de inrichting van locaties.

Geluidhinder

In het effectrapport wordt aandacht besteed aan mogelijke (indirecte) effecten van verstedelijking op milieubeschermingsgebieden voor stilte. Daarnaast wordt per locatie aandacht besteed aan mogelijke hinder van bestaande infrastructuur en bedrijvigheid en aan de invloed van de nieuwe locatie op de omgeving. Bij de locaties voor bedrijvigheid wordt aangegeven waar potenties voor zwaardere vormen van bedrijvigheid aanwezig zijn.

Luchtverontreiniging

In Flevoland zijn de locaties niet onderscheidend op hun bijdrage aan de toename van bijvoorbeeld CO₂ en NO_x. De locaties worden beoordeeld op hun ligging ten opzichte van bestaande infrastructuur en bedrijvigheid, waarbij vooral wordt gekeken naar concentraties fijn stof.

Bodemdaling en zandbehoefte

In het effectrapport wordt aandacht besteed aan de verwachtingen omtrent bodemdaling in Flevoland. Hierbij wordt gebruik gemaakt van beschikbare kennis over de ondergrond. Hoe groter de verwachte zetting, hoe groter de behoefte aan ophoogzand voor ophoging en onderhoudsdoeleinden zal zijn. In het effectrapport wordt een indicatie gegeven van de behoefte aan ophoogzand voor de realisatie van de locaties in de planperiode.